

Сигналізаційне повідомлення № 4
про фітосанітарний стан посівів сільськогосподарських культур у
сільгосп підприємствах Херсонської області
станом на 13 травня 2026 року

Яблунева плодожерка

У багаторічних плодівих насадженнях фіксується літ метеликів ***яблуневої плодожерки*** I покоління. Погодні умови дещо стримують масовий літ, але найближчим часом, за встановлення стабільної теплої погоди, очікується масовий літ метеликів, відкладання яєць та відродження гусениць. Окрім яблуні цей небезпечний фітофаг пошкоджує плоди груші, сливи, абрикосу, айви, персика, волоського горіха.

Самки більш плодючі за відсутності опадів і різких поривів вітру та температури повітря понад 16°C у вечірні години. Метелики починають відкладання яєць, по одному на листя й плоди (до 62 – 68% яєць яблунева плодожерка відкладає на периферійній частині крони дерев). За суми ефективних температур 230°C (понад 10°C) відроджуватимуться гусениці плодожерки. Після відродження гусениці деякий час тримаються на поверхні плода, потім вгризаються в м'якуш, заплітаючи вхідний отвір павутиною і недогризками. Живлячись під шкірочкою плода 2 – 3 доби, гусениця вигризає невелику камеру, після цього прогризає звивистий хід і переходить у насінневу камеру, де живиться насінням. Після цього вона переходить у другий, а іноді й у третій плід. Живлення зазвичай триває 21 – 23 доби. Пошкоджені плоди опадають, загалом втрати врожаю можуть досягати 60 – 70%.

За прогнозами, у разі сприятливих погодних умов, початок відродження гусениць у Херсонському районі очікується на початку третьої декади травня, у Бериславському районі у середині третьої декади травня. Зважаючи на те, що термін відкладання яєць розтягнутий, відродження гусениць також буде розтягнутим у часі. При цьому слід враховувати, що одночасно може проходити літ, яйцекладка, відродження та харчування гусениць, тому для проведення боротьби у цей період краще використовувати препарати, які викликають загибель не тільки личинок, а й яйцекладок.

Зерняткові насадження обприскують при відлові феромонною пасткою за 7 днів спостережень 5 метеликів яблуневої або одного східної плодожерки, на початку відкладання ними яєць дозволеними інсектицидами на основі однієї із діючих речовин: феноксикарб + люфенурон, люфенурон, тefлубензурон, новалурон з додаванням проти парші та інших хвороб каптану, метираму, манкоцебу, сірки. У подальшому обробки проти шкідника слід повторити через 10-12 днів. Найкращий результат отримують при чергуванні препаратів з різною діючою речовиною.

Скрізь набуває поширення ***моніліоз*** кісточкових (***абрикос, персик***), яким охоплено 6-10% дерев та 2-5% пагонів у слабкому ступені. Повсюди на ***персику*** розвивається ***кучерявість листків персика*** (уражено 4-10% дерев, 5-7% листків).

Моніліоз – дуже небезпечне інфекційне захворювання багатьох плодівих культур, розвитку якого сприяє дощова та прохолодна погода навесні. Захворювання є небезпечним не лише для врожаю, а й для дерева загалом.

Характерні ознаки захворювання є типовими для всіх кісточкових. Захворювання може проявитись у двох формах.

Моніліальний опік проявляється наприкінці або одразу після цвітіння. Уражені ділянки мають вигляд обпалених вогнем. Квітки стають бурими та засихають, аналогічний процес відбувається з листям і молодими пагонами. На уражених гілках розтріскується кора, може спостерігатися виділення камеді. При цьому тонкі гілочки відмирають, а товсті можуть частково або повністю відновити ріст.

Плодова гниль виникає влітку на сформованих плодах. Вони загнивають і покриваються нальотом грибних спор у вигляді безладно розкиданих сірих подушечок. Пошкоджені плоди опадають або залишаються на дереві та муміфікуються. Протягом літа й початку осені грибниця активно поширюється та захоплює нові ділянки рослини.

Боротьба з моніліозом має бути комплексною. Усі уражені гілки вирізають на 10-15 см нижче місця пошкодження. Зрізи обов'язково дезінфікують, а рештки спалюють. Обприскування фунгіцидами бажано проводити регулярно через кожні 10-14 днів і не припиняти їх навіть після збору врожаю. Для запобігання виникненню у збудника хвороби резистентності чергують фунгіциди з різною діючою речовиною.

Кучерявість листків персика – на молодих листочках утворюються пухирчасті здуття світло-зеленого кольору, пізніше вони стають рожевими і навіть червонуватими. З часом листя втрачає форму – стає кучерявим. Заражені листки швидко всихають, чорніють і опадають, а плоди на деревах перестають розвиватись й засихають. Уражені дерева майже відразу перестають плодоносити. Нові пагони всихають, що призводить до послаблення дерева і його загибелі в наступну зиму. Рекомендується обробка дерев фунгіцидами з Реєстру.

Важливо! Головне управління Держпродспоживслужби в Херсонській області наголошує, що під час проведення заходів з застосування засобів захисту рослин слід суворо дотримуватися санітарних правил, регламентів застосування препаратів, правил і заходів з охорони праці та використовувати препарати лише відповідно до «Державного реєстру пестицидів і агрохімікатів дозволених до використання в Україні».

За необхідності застосування хімічної обробки садів за 3 доби попередити органи місцевого самоврядування, власників пасік про час та місце проведення (вказати назву, ступінь і строк дії токсичності препарату). Обробки необхідно проводити в тиху, безвітряну погоду в ранішні та вечірні години.

